

Na jó, de....mit jelent mindez számomra és az erdőm számára?

VF pénzügyi támogatás segít finn erdőtulajdonosoknak helyi szintű önkéntes továbbképzésekben, ami a városi erdőtulajdonosok növekedése miatt fontos

VF pénzügyi támogatás segít Írországban az erdőterület növelésében, ami hozzájárul a vidéki élet fenntartásához a munkalehetőségek által

VF pénzügyi támogatás segít erdőtulajdonosoknak az útépitésben, és a gépvásárlásban Dániában

VF pénzügyi támogatás segíti az elkövetkező években az önkormányzatok és az erdőtulajdonosok együttműködését a faalapú energiatermelésben

Erdészeti skatanácsadás válik elérhetővé kis-erdőtulajdonosok számára is (kép: Magyarország)

Erdőtűz információ válik teríthetővé és kidolgozhatóvá, ill. Erdőtűz utáni terület rehabilitáció válik lehetővé Portugáliában.

Az erdőgazdálkodás az EU vidékfejlesztési szabályozásában

2007-2013 - információcsomag erdő- és földtulajdonosoknak

Ismeri-e lehetőségeit?

A vidékfejlesztési politika folyamatosan fejlődött az EU-ban...

bevezetésétől fogva. Az EU Tagországok és az Európai Bizottság az 1990-es évektől folyamatosan vizsgálta felül a szabályozást és 1999-ben és 2003-ban új vonatkozó szabályozás került bevezetésre, hogy egyszerűsítsék a meglévőket, ugyanakkor erősítsék a vidéki területek politikai támogatottságát (Agenda 2000 – a Közös Agrárpolitika reformja). A vidék pénzügyi támogatásának lehetőségei a közvetlen termelési intézkedésektől fokozatosan eltolódtak a termelők bevételeinek támogatása, illetve a vidék és a vidéki közösségek gazdaságának általános támogatása felé. Ennek célja, hogy a vidéki vállalkozásokat jobban képviselje és segítse a földhasználat és –művelés megváltozását a társadalom által kívánt irányba. Ezen politika alapján a vidékfejlesztés pénzügyi támogatása is folyamatosan növekedett, mígnem a vidékfejlesztés általános EU prioritássá nőtte ki magát.

A vidékfejlesztés **2000-2006. közötti szabályozása** ebben az évben véget ér. A szabályozás folytatásában érdekelték sok erőt áldoztak arra, hogy az elmúlt 6 éves időszak tapasztalatai bevonásra kerüljenek a következő kidolgozásakor.

2000-2006. között 22 intézkedés került elfogadásra egy egységes szabályozás keretében (Európa Tanács, (EC) No. 1257/1999), amely alapján az EU tagországok kidolgozták saját egyéni szükségleteinek megfelelő vidékfejlesztési terveiket és programjait. Ez magába foglalt többek között "mezőgazdasági befektetéseket" (gép- és eszközmodernizálás), "humán erőforrás" intézkedéseket (korai nyugdíjazás, fiatal gazdálkodók segítése, képzések), "elmaradott területek támogatását" és "környezeti problémákkal küzdő területeket", melyek a megfelelő gazdálkodási gyakorlat alkalmazása esetén kiegészítő, vagy kárpótló támogatásban részesülhetnek. Ide tartozik még az "agrár-környezetvédelmi", "erdészeti" és "mezőgazdasági termékek marketing és feldolgozási" intézkedései.

Az un. EU15 országokban mintegy **50 milliárd €-t költött az Európai Közösség ebben az időszakban vidékfejlesztési intézkedésekre kb. 230 nemzeti és regionális program keretében** (EB 2006). Az EU pénzügyi hozzájárulás, mint társfinanszírozás működik az esetek többségében a költségek 50/75/85%-os támogatási szintjén, amely hányad intézkedésfüggő.

A 2003-as reformkor további igény jelentkezett a vidékfejlesztési intézkedések és eszközök bővítésére, pl. az élelmiszerminőség javítása, a szabványok betartása, az állatjólét terén, illetve a létező támogatás kibővítése terén az fiatal gazdálkodók, erdőgazdálkodás, környezetvédelem és elmaradott térségek esetében.

Az EU Agrárminiszteri Tanács, 2005. szeptemberében végül elfogadta a reformjavaslatokat a 2007-2013. időszakra vonatkozóan és egy egyszerűsített, egynemű pénzügyi és adminisztratív keretszabályozásba foglalta azokat (Európa Tanács (EC) 1698/2005). Ebben három fő célt különítettek el az EU következő hétéves programozási időszakára:

- Növelni az agrár és erdőgazdálkodási ágazatok versenyképességét;
- A vidék és a környezeti állapot általános javítása a földhasználat támogatásán keresztül;
- Az életminőség javítása és a gazdasági tevékenység diverzifikálása vidéki területeken.

A szabályozás nyilvánvalóan ahhoz kíván hozzájárulni, hogy a vidéki területeken a gazdasági, szociális és környezeti célok egyensúlyban legyenek. A programokat partnerségi alapon hozzák létre az állami, vagy önkormányzati, privát és civil szervezetek. Az EU Tagállamok szuverén döntéseit a programozás mechanizmusa tiszteletben tartja, hiszen a tagállamok állítják össze a 22 intézkedésből saját programjait prioritásainak megfelelően. Ezt a megközelítést a finanszírozás módja egészíti ki, hiszen általában az EU társfinanszírozás formájában segíti a programok megvalósítását és ezért saját szerepéről, mint hozzáadott értékről beszél. A Tagállamok vidékfejlesztési programozásuk során nevesítik, számokkal és ellenőrző indikátorokkal támasztják alá terveiket, intézkedéseiket pedig három csoportba sorolják a szabályozás három un. tengelye mentén: 1) A mező- és erdőgazdálkodási szektor versenyképessége, 2) Fenntartható földhasznosítás – mező- és erdőgazdálkodási intézkedések, környezeti szempontok, 3) A szélesebben értelmezett vidéki gazdaság, életminőségi és gazdasági diverzifikációs intézkedések.

1. tengely intézkedései: A mező- és erdőgazdálkodási szektor versenyképessége

A versenyképesség a gazdasági teljesítmény javítását jelenti, pl. a termelési költségek csökkentése, vagy a birtoknagyság növelése által, illetve innovációt és jobb piaci orientációt. Az intézkedések egyrészt az un. fizikai termelőkapacitások létrehozására befektetések által (új termékek, feldolgozás, marketing, mező- és erdőgazdasági infrastruktúra), illetve a humán erőforrás javítására irányulva érik el céljaikat (korai nyugdíjazás, fiatal gazdálkodók, képzés, tanácsadás).

Az 1. tengely intézkedései a következőképp csoportosíthatóak:

- Humán erőforrás
- Fizikai termelőkapacitás
- Termelési minőség
- Az új tagállamokra vonatkozó átmeneti intézkedések

2. tengely intézkedései: Fenntartható földhasznosítás – mező- és erdőgazdálkodási intézkedések, környezeti szempontok

Az ezen tengely alatti kifizetések a mező- és erdőgazdálkodás tartamos és fenntartható földhasználatát hivatottak elősegíteni és hozzájárulnak a fenntartható vidékfejlesztéshez a földhasznosítás, a természetes területek és a táj fenntartásával. Ez a környezeti erőforrások javítását és védelmét jelenti, pl. az erdei erőforrások fenntartható hasznosítása által. Ezek az intézkedések a művelés felhagyása ellen hatnak, hiszen pl. többlet-költség megtérítéseket, vagy környezetvédelmi kompenzációkat foglalnak magukba. A társfinanszírozott intézkedések világosan más EU prioritásokat is szolgálnak, pl. a klímaváltozás elleni munka, a biológiai sokféleség és a vízminőség javítása, a természeti katasztrófák hatásának csökkentése, vagy megelőzése.

Az intézkedések a következőképp csoportosíthatóak:

- Fenntartható mezőgazdasági földhasznosítás
- Fenntartható erdőgazdálkodási földhasznosítás.
- Az agrár-környezetvédelmi és az állatjóléti intézkedések kötelezőek.

3. tengely intézkedései: A szélesebben értelmezett vidéki gazdaság, életminőség és gazdasági diverzifikáció

A fő cél itt, hogy legyenek élettel teli vidéki területek a szociális és gazdasági funkciók fenntartása által. A szélesebben vett vidéki gazdaságba való befektetések elengedhetetlenek az életminőség javítása érdekében, pl. az alapvető szolgáltatásokhoz és infrastruktúrához való hozzáférés által. A vidéki területek vonzásának növeléséhez természetesen a fenntartható növekedés által kreált munkahelyek és a modern technológiához való hozzáférés is hozzátartozik. A mezőgazdasági birtok diverzifikálása a nem mezőgazdasági tevékenységek által, a birtokon kívüli tevékenységek támogatásával és a mezőgazdasági és egyéb ágazatok közötti kapcsolatok erősítésével szintén támogatásra kerül.

A 3. tengelynél két csoportba lehet az intézkedéseket sorolni:

- Életminőség
- Gazdasági diverzifikáció.

4. tengely: LEADER+

Ezen tengely a helyi fejlesztések megvalósítását segíti a helyi Munkacsoportok által, és mindegyik előző tengelyből tartalmazhat intézkedéseket. Itt főleg együttműködések, képzések és stratégiai tervezés kerül támogatásra.

A következő táblázat az intézkedéseket foglalja össze tengelyenként – az erdészeti érdekesek zölddel kerülnek megjelölésre.

Áttekintés az EU Vidékfejlesztési intézkedéseiről, 2007-2013.

Célmeghatározás	EU Vidékfejlesztési Stratégia Nemzeti Vidékfejlesztési Stratégia Nemzeti Vidékfejlesztési Program		
1. tengely Versenyképesség	Humán erőforrások: Önkéntes képzések és információ biztosítás Fiatal gazdálkodók Korai nyugdíjazás Tanácsadás igénybevétele föld – és erdőtulajdonosok és gazdálkodók számára Mezőgazdasági birtok létrehozása, erdészeti szaktanácsadás Fizikai /termelői kapacitás: Mezőgazdasági / erdőbirtok befektetések Termékek/Feldolgozás/Marketing Mezőgazdasági és erdészeti infrastruktúra Mezőgazdasági termelési potenciál helyreállítása Mezőgazdasági termelés és termékek minősége (2003. KAP reform): Szabványoknak való megfelelés átmeneti támogatása Élelmiszerminőség támogatási rendszer Élelmiszerminőség promóció Átmeneti intézkedések (új EU tagok): Önellátó birtokok szerkezetváltása Termelői csoportok		
	Pénzügyi arány	minimum 10%	
	EU társfinanszírozás	maximum 50/75%	
	Területi érvényesség	Minden vidéki területen	
	2. tengely Földhasznosítás	Fenntartható mezőgazdasági földhasznosítás Hegyvidéki elmaradott területek Más hátrányos helyzetű területek Natura 2000 mezőgazdasági területek Agrár-környezetvédelem / állatjólét (kötelező) Nem termelői befektetések A fenntartható erdőgazdálkodás: Erdőtelepítés (mezőgazdasági, nem mezőgazdasági területen) Agro-erdészet Natura 2000 erdőterületen Erdő-környezetvédelem Erdészeti szaporítóanyag-termelés helyreállítása Nem termelői befektetések	
		Megvalósítás	Illeszkedés más intézkedésekkel
		Pénzügyi arány	minimum 25%
		EU társfinanszírozás	maximum 55/80%
		Területi érvényesség	Minden vidéki terület
		3. tengely tágabb vidékfejlesztés	Életminőség: Alapellátás biztosítása a vidéki lakosság és gazdaság számára (infrastruktúra) Falu helyreállítás és fejlesztés, a vidéki örökség védelme és megőrzése Önkéntes képzések Helyi fejlesztési tervek készítéséhez adandó támogatás Gazdasági diverzifikáció: Diverzifikáció - nem mezőgazdasági tevékenységek Mikro-vállalkozások Turizmusfejlesztés Képzések és információ:
Megvalósítás			Lehetőleg helyi stratégiai fejlesztési tervek alapján helyben
Pénzügyi arány			minimum 10%
EU társfinanszírozás			maximum 50 / 75%
Területi érvényesség			Minden vidéki terület
Leader tengely	Megvalósítás		Leader elv, a 3 tengelyből bármilyen szerepelhet
	Pénzügyi arány		minimum 5%
	tartalék		3% az EU VF költségvetésének
	EU társfinanszírozás		maximum 55/80%
Területi érvényesség	Minden vidéki területen, de szeltált project területen		